

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

Valget i november 1992, hvor stemmeprocenten kun var på 16,7%, aktualiserer spørgsmålet om en gennemgribende revision af menighedsrådsloven.

Menighedsrådene administrerer store skattemidler, har ansvaret for betydelige personalegrupper, forvalter store kulturværdier og kan have stor indflydelse på både det kirkelige og det folkelige liv i sognet.

Disse vigtige opgaver bør - da menighedsrådet er et folkevalgt organ - varetages i et åbent samspil mellem vælgerne og de folkevalgte. Interesse fra vælgerens side er imidlertid betinget af, at de kan følge med i, hvad der sker i det folkevalgte råd.

Et af hovedformålene med revisionen af menighedsrådsloven er derfor at skabe større åbenhed i menighedsrådsarbejdet. Åbenhed vil dels modvirke vælgerens manglende viden og dels medvirke til at fjerne den ligegyldighed, der præger mange danskeres forhold til folkekirken.

Åbenhed i beslutningsprocessen kræver blandt andet, at møder i menighedsrådet er offentlige, at sagsfortegnelse samt udskrift af beslutningsprotokollen fremlægges, og at vælgerne får mulighed for at påvirke beslutningsprocessen på et tidligt tidspunkt især i forbindelse med budgetlægningen eller andre store projekter. Forslaget indeholder regler, der vil styrke åbenheden på disse punkter.

Præsters stemmeret har været genstand for en løbende debat. Forslaget indeholder som en konsekvens af den førte debat regler om, at præsten fortsat skal være født medlem af rådet i det pastorat, hvor vedkommende er fastansat, og at præsten som hovedregel har stemmeret. Det er dog fundet nødvendigt at fjerne præstens stemmeret i en række konkrete tilfælde, ligesom det er fundet nødvendigt, at præster, der kun har en midlertidig ansættelse i pastoratet, alene har ret til at deltage i rådets møder uden stemmeret. Der henvises i denne forbindelse til de særlige bemærkninger til § 2 og § 27.

For at sikre, at kirkefunktionærerne kan følge med i rådets arbejde, og at rådet kan trække på de ansattes sagkundskab, foreslås det, at de ansatte kirkefunktionærer kan vælge en repræsentant til uden stemmeret at deltage i menighedsrådsmøderne.

Endvidere foreslås adgangen til indkaldelse af stedfortrædere til møderne udvidet. Bortset fra længere tids forfald omfatter denne adgang efter de gældende regler alene møder i forbindelse med præsteansættelse, men foreslås udvidet til også at omfatte tilfælde, hvor et medlem har forfald til det konstituerende møde, til mødet, hvor den endelige behandling af det årlige budget finder sted, og til det årlige møde, hvor der foretages valg af formand og næstformand.

Endelig foreslås reglerne om formandens kompetence samt om tilsynets sanktionsmuligheder omformuleret således, at reguleringen af de pågældende områder bliver mere præcis.

Denne gennemgribende revision foreslås gennemført i form af en ny lov om menighedsråd, idet den nugældende menighedsrådslov er præget af en noget tilfældig systematik, der medfører en unødvendig uoverskuelighed. Lovforslaget indeholder derfor til lige en række redaktionelle ændringer.

Bestemmelserne i §§ 26 og 27 samt § 32 i den nugældende lov bør - for at samle de generelle økonomiske bestemmelser i samme lov - overføres til økonomiloven. Der fremsættes derfor samtidig med denne lov forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi.

Lovforslaget, der har været forelagt samtlige biskopper, stiftsøvrigheder, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Den danske Præsteforening, Danmarks Provsteforening og kirkefunktionærernes organisationer, medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for stat eller kommuner.

Bestemmelserne om offentlighed i kapitel 4 vil kunne bevirke øgede udgifter for kirkekassen, men disse udgifter forventes dog at blive af forholdsvis beskedent omfang.

Menighedsrådets adgang til at fastsætte formandshonorar forventes anvendt således, at dette honorar bliver af beskedent størrelse. Bestemmelsen forventes derfor kun at få marginal betydning for den lokale kirkelige ligning.

I lovforslaget er den nugældende lov optaget som bilag.